

Claustre (La Mercè)

ESCENARIS 2018 de *Manel PALAHÍ*

I.- Hi ha diàlegs que són monòlegs. Hi ha monòlegs que són diàleg. En el món del teatre la figura del monòleg com a obra és un sol actor sobre l'escenari. Però veritablement és un monòleg quan es fa davant un auditori? Semblantment, una exposició d'obres és un monòleg? I ara jo m'estic adreçant a vosaltres i podria ser un monòleg. Servidor no ho voldria ni per allò dit de viva veu ni per allò dit amb les escultures. Vull dir-vos confidències. També amb aquestes escultures us entrego reflexions meves entorn d'aspectes de la vida cultural, en definitiva de la vida, passades al món dels objectes. I amb els corresponents títols, queden subjectivades. Elles son subjectes que us parlen. Servidor us parlo, aquestes obres us parlen.

L'art comença en la ment i a les mans de l'artista, en la quietud del seu claustre creatiu, úter per fer parides, "**ideobjectes**", fins a obrir-se al món com escultures en aquest cas davant els ulls expectants, davant vostres ulls. És un arc que acaba en la receptivitat d'uns quants o de molts. Serà diàleg si ressona en aquells esperits sensibles a les expressions artístiques, dialogals, vivencials. Avui ressona en aquest **Claustre de La Mercè**. Claustre vol dir lloc tancat, lloc de recolliment, lloc de *contemplació* a que em referiré d'aquí poc. Aquest lloc era tancat ja fa temps. Ara és lloc obert, i per la mostra **Escenaris** se'ns ha obert. De petitet el vaig descobrir quan era hospital militar i veníem al costat, a l'Església dels Dolors a rebre la catequesi per poder fer la comunió. Aquest claustre desprenia tristor, ressonava ronc, feia certa basarda. I ara reviu com a plataforma festiva, lúdica, amb efervescències de creativitat, de passes d'alumnes per les **Belles Arts**, i de persones en aquest cas com servidor, eterns aprenents d'allò que ens dona un bri d'entusiasme existencial.

Seguint el fil de confidències us he de dir que em considero un *privilegiat*, perquè puc ser com un claustre matern. L'artista és un embaràs permanent i té el privilegi d'ésser el primer de poder veure les seves criatures. Primer al·lucinant-les abans del part. *Miquel Àngel* en el bloc de marbre ja hi veia abans el David, o l'esclau, o el Moisés...

L'al·lucinació no patològica és aquest poder presentificar el que esdevindrà. I després ets el primer de veure-la nascuda. I després, segons com, ja no et pertany perquè en fas ofrena als demés. Tota obra d'art reeixida és un acte de generositat cultural, ja sigui un poema, una peça musical, una escultura, una obra teatral, una bona cuina... L'obra dialogarà sempre més que existeixi amb vosaltres o amb molts d'altres ben segur.

II.- I d'aquest diàleg en podem dir *contemplació*. Vostra i meva en aquest claustre avui. També ser contemplatiu és un privilegi. Citaré tal com ho diu el poeta *Joan Alcover*:

"L'art és, abans que tot contemplació desinteressada i pura... Quan l'home contempla, no ho fa per viure, sinó que viu. Essent així els homes neixen per a ésser més o menys artistes. L'art és la vida sentint-se i contemplant-se a si mateixa sense més finalitat que contemplar-se .../" Contemplació vol dir expandiment de l'ànima damunt la cosa contemplada, única forma de possessió possible. Del cel i la terra en neix l'arbre; de l'esperit humà i la naturalesa, units per la contemplació neix la creació de l'artista, no sempre fàcilment, però amb l'espontaneïtat fàcil o dolorosa d'un fenomen natural." /

Ho podem ratificar i complementar com ho apunta *Joaquim Español* arquitecte, teoritzador de les arts i també poeta, en el seu llibre **Entre tècnica i enigma**: "L'art és per fruir-lo, i la seva interpretació, encara que suposadament augmenti la nostra comprensió, difícilment augmenta el plaer de l'experiència directa de l'obra, compatible amb els seus aspectes intel·ligibles." La contemplació, l'experiència directa, fruir-ne, viure-la, ... mirar d'apropar-nos més al seus aspectes menys intel·ligibles, perquè certament les obres d'art a l'hora que es mostren també amaguen poc o molt d'enigma. Aquesta és la seva atracció com d'imantació que ens apropa al seu secret sense acabar d'exhaurir-lo.

(_ Previ al món de les creacions artístiques si contemplem espais naturals hi trobem innumbrables escenaris i detalls corprenedors. Quan ens trobem però davant una estela funerària, un dolmen, un menhir, una mastaba, una piràmide, una estupa tibetana, una pedra amb escriptura sànskrita al **Nepal**, unes determinades construccions com a cases, ... què ha canviat de tot allò natural? que s'hi nota la intervenció dels humans i assenyala unes creences, unes actituds enfront la vida, escenaris com petjades del que els humans valoraven, afrontaven, vivien deixant rastre, deixant -ne constància. És com una segona naturalesa. Les formes marcaven més enllà d'elles mateixes aspectes més profunds , més conceptuals. Posem per cas les piràmides uns grans prismes elevant-se com escales al cel per a retornar al déu Sol, escenari immens sobre l'altiplà de **Gizhè**. Potser responen a la visió d'una col·lectivitat determinada o la visió de l'arquitecte i visir *Imhotep* de fa més de 4.000 anys... I han quedat per sempre més com a vestigi d'una civilització no prou coneguda. I inamovibles ens parlen, ens commouen, ens deixen preguntes sense resposta. Com també ens fan sentir formiguetes un **Machu-Pichu** o tota una **Venècia** i moltes altres obres humanes, els amfiteatres, els coliseus, els teatres, els temples... eren escenaris per als moments importants i les seves formes estaven al servei dels seus usos, i l'arquitectura acompanyava la seva funció, li donava magnificència i era allà on es movien sensacions i sentiments col·lectius..._)

III.- Què diré d'aquestes obres exposades i subjectivades ESCENARIS?

Les meves intencions no van a realitats grandiloqüents, ni de grandàries, sinó com una reflexió i recreació d'unes formes partint del món del teatre, de l'òpera i dels espectacles, o de la vida mateixa, com no fa gaire vaig fer del món musical amb **Partitures de ferro a l'Auditori de Girona**. Com uns emblemes, com unes engrunes del logos, " **logos spermatikós**" trossets de llenguatge, tota aquesta sèrie seria com un passeig a símbols, a referències o a fragments (metonímia) de les seves formes: la boca dels escenaris, l'esquelet o carcassa de la trama, les bambolines, disfresses , màscares, barrets, instruments musicals (novament) o petits tretrets que sintetitzin una òpera o una obra teatral...Aquí no hi son totes, n'hi hem posat només unes quantes. I algunes d'aquestes formes metonímiques si que les podríem monumentalitzar, fer-les amb dimensions més grans de les que presentem per a posar en valor el treball de molts artistes, autors teatrals i músics.

Us dono algunes pistes, o no, de les obres exposades, trossets de reflexions meves?

En **T de teatre** aquesta T ha sofert una metamorfosi. Perquè rep la forma de nus?

En l' **Escenari - IV "verdet"** com és que es mostri apedaçat i rovellat pel temps?

En **Escenaris- I** - en plural, interactuen entre elles unes formes, escenaris dins d'escenaris com en la vida mateixa...

En **Escenari - II**, aquesta em fa venir al record la volta sota el palau dels Agullana, a l'esquerra de les escales del Seminari, postal i escenari gironí on han transcorregut durant uns quants anys les **Nits de poetes**.

En **Utopia entre reixes** tots podem entendre a quin escenari ens referim. Aquí el meu/ nostre homenatge als presos polítics, als exiliats, especialment al nostre President **Carles Puigdemont**: Mai els podré / podem agrair prou el cost personal pel projecte democràtic i de restitució històrica esperada i encara no culminada, íntegres i nobles en un horitzó ple de mentida, venjança i vexació, anti-diàleg, anti-contemplació , anti-art, violència institucional, estructural, paranoica. .. Que durí poc el malson. Malauradament sempre hi haurà escenaris d' utopies reprimides.

Assenyalant el món de l'òpera com **Nabuco** (o **Aïda**) (- el seu argument es basa en les aspiracions d'un poble per la seva llibertat-) així l'escultura **el faraó de la música** concentra reminiscències d'aquesta proposta. Les modificacions amb elements musicals del faraó son indicadors pel seu àmbit d'espectacle operístic.

Volent dir poc potser ja he dit massa perquè cadascú hi dialogui a la seva manera amb

elles.

IV.- Voldria acabar amb una anècdota viscuda als meus inicis d'aquesta etapa com a escultor. El polifacètic artista *Carles Vivó* es va assabentar que en *Manel* feia escultures. I em va manifestar que li plauria veure el que feia. Cap problema. Quedem un dia , ve a casa. Trec de sota el divan un parell de caixes i les hi vaig mostrant. Diguem, per complaença meva, vaig sentir sengles admiracions . Després ell comentà a més d'un lloc: Aquest *Manel!* El que hauria d'estar en una galeria o en un museu en *Palahí* ho té sota el llit!... (Encara n'hi queden, i també dins del meu cap...)

Els meus agraïments a l' **Ajuntament de Girona**, al **Centre de La Mercè** per aquesta avinentesa de mostrar les meves obres. Al **Taller Perez - Rafart**, de **Sarrià de Ter** per les bones estones de sumar esforços i ofici per fer possibles aquestes obres. A d'altres artesans per obres que avui no són aquí. A l'entusiasme i ajuts de la meva família. A tots els amics que m'acompanyeu i als qui em doneu bona sintonia. I als qui em pogués haver oblidat. De tant en tant ja aniré traient -ne de sota el llit unes quantes i us avisaré cada vegada. **Moltes gràcies a tots.**

Girona, 19 d'abril 2018